



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. Quid sit genus?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

71 Ad quartum respondeo; inprimis materiale eius vniuersalis, quod vniuoce abstrahitur à reali, & solius rationis, est obiectum, siue quid essentialiter cognoscibile, in quo ambo vniuoce conueniunt. Secundo eiusmodi materiale potest esse ens in communi abstractum à reali, & solius rationis: quamvis enim secundum se sumptum non sit vniuocum, sed analogum respectu vtriusque, ceterum prout est materiale vniuersalis in communi, per denominationem à forma extrinseca, ac secunda intentione, cui subest, vniuocum quid ni sit? Tertio materiale illud vniuersalis vt sic potest esse simul ens reale, & rationis, quatenus hæc non clarè, & expresse, sed obsecrè, & implicite cognoscuntur, poterit inquam, si vera est eorum sententia, qui præcisiones obiectivas negant, & cum species ab indiuiduis abstrahitur, hoc, & illud indiuiduum, & cætera confusè cognita eius vniuersalis materiale esse existimant.

72 Ad quintum respondeo, vniuersale fictum, ac solius rationis, haud esse genus, speciem, aut aliud ex quinque vniuersalibus à Porphyrio numeratis; at illud propterea nequitiam esse propriè vniuersale inficior. Etenim præter quinque illa vniuersalia arbitror esse quædam alia; ens videlicet, rem, & cætera prædicata transcendens, quorum, si aliquid sit genus (aliud enim ex quinque nequit esse) sanè decem prædicamenta nequaquam erunt suprema genera, sed ab aliis superabuntur. Fateor me dictum in met. lib. 5. tract. 2. satis esse probabile, quod ens, & quodvis aliud simile prædicatum transcendens sit genus. Verum contrarium, & communius, & probabilius ibidem arbitror, ac modo etiam arbitror. Quidquid autem de hoc sit, nullum vniuersale chimæricum esse propriè, ac strictè genus, speciem, differentiam, proprium aut accideus cenleo, ac propter rationem in argumento adductam, non problematice, & in vtramque partem hoc disputandum, sed pro comperto, & explorato habendum reor.

73 Porro aduersus id, quod postremo loco statuimus, aliqui, quibus contrarium placuit, ita obiciunt. Vniuersalitas vt sic est ordo ad ens reale, vel rationis, nec enim est ordo ad aliquid commune vtrique, & ab eis abstractum, cum id commune repugnet: sed ordo ad ens reale, vel rationis vniuersale esse nequit, aut ratio vniuoce, eò quod multitudinem, & indeterminationem expresse inuoluat; qua ratione Petrus, vel Paulus v. g. non est vniuersale, aut ratio vniuoce, vt vt de pluribus, nimirum de quolibet eorum seorsim sumpto prædicari possit.

74 Cæterum nullius ponderis est hoc argumentum: quoniam vniuersalitas vt sic optime esse potest ordo, non ad ens reale, vel rationis, sed ad rationem obiecti, seu cognoscibilis vtrique communem etiam vniuoce: vel secundo esse potest ordo ad rationem communem entis, respectu vtriusque, saltem analogam: vel tertio in aliorum principiis sustinet esse talis ordo ad ens reale, vel rationis non expresse, sed confusè cognita, quare nullam indeterminationem, aut multitudinem exprimit.

75 Rursus, tamen si vniuersalitas vt sic esset ordo ad ens reale, vel rationis etiam explicite cognita, id vniuersalitatis vniuersalitatis, & vniuoce non obesset. Primo, quia vniuersale reale est ratio superior, & generica, ad hoc, & illud, & tamen multitudinem in obliquo exprimit, cum sit formalissime vnum in multis realiter; igitur vniuersalitas vt sic erit vniuersalis, & vniuoce ratio, licet sit ordo ad ens reale, vel rationis solius, inter se primo diuersa,

seu quantumvis ex parte obliqui multipliciter exprimat: antecedens est etiam aduersariorum; consequentia videtur sine villo discrimine. Secundo, quia multitudo tantum obest vniuersalitati eius, in quo exprimitur: at in hoc conceptu, ordo ad ens reale, vel rationis, multitudo solum ex parte termini exprimitur, non ex parte ordinis ad terminum: ergo ordo ad ens reale, vel rationis etiam explicite cognita: quatenus ordo est, vniuersalis esse poterit, & ab inferioribus suis vniuoce abstractus, ac proinde eiusmodi etiam erit vniuersalitas vt sic, quantumlibet in tali ordine consistat. Minor probatur, quia vnus, idemque actus potest esse ordo ad ens reale, & rationis, vt cernere est, in hoc indiuisibili iudicio, ens reale non est ens rationis, quod vtrumque ens simul, & semel amplectitur: ergo ordo ad ens reale, vel rationis, eo ipso nullam in ordine multitudinem, & distinctionem exprimit, aut arguit. Vbi animaduertas velim, eò, quod idem realiter ens possit esse reale, vel rationis, malè inferri in hoc conceptu, ens reale, vel rationis, multitudinem non exprimi, nec argui: ceterum si vnum, & idem ens posset esse simul ens reale, & rationis, optime ex hoc fieret, in hoc conceptu, ens reale vel rationis, multitudinem aut distinctionem non exprimi: quapropter nos data opera, ex eo, quod idem actus possit esse ordo ad ens reale, & simul etiam ad ens rationis, in ordine vt sic, & quatenus tali, nequitiam exprimi multitudinem deduximus, non vero ex eo, quod idem actus possit esse ordo ad ens reale, vel rationis: quæ differentia magnopere præ oculis habenda est in præsentia materia.

Tertio: quia esse imaginem, & similitudinem SS. Trinitatis, est ratio communis vniuoce, atque vniuersalis respectu cuiusque hominis, vt ex libro Geneseos Patres colligunt: at ea ratio vniuersalis plura vt plura, videlicet personas diuinas expresse connotat: ergo similiter in præsentia, &c. Quarto quoniam aliud est arguere multitudinem, aliud eam exprimere: transeat ergo, ex eo, quod vniuersalitas vt sic sit ordo ad ens reale, vel rationis, etiam explicite, ac dilucide cognita, argui per legitimam consequentiam, multipliciter in ordine ipso re vera: hoc autem non est eam in illo exprimi; nec sufficit, vt non sit vniuersalis respectu suorum inferiorum: aliàs etiam homo vt sic nequitiam esset vniuersalis; quippe ex eius natura, & essentia colligi, & argui potest, eum re ipsa multiplicabilem esse. Atque ex his omnibus liquet, exemplum argumenti esse parum accommodatum: idcirco enim Petrus, vel Paulus, non est vniuersale quidpiam, quia multitudinem in recto ipso exprimit, nec non, quoniam non potest de pluribus etiam collectivè sumptis prædicari: quorum tamen neutrum in vniuersalitate vt sic visitur.



TRACTATUS II.

De Genere.

CAPVT I.

Quid sit genus.



MULTIPLEX est, & varia generis nomenclatura: interdu ad mores refertur, & vel ipsa specie infima inferius est: Tritum illud Maronis lib. 1. Æneidos.

Quod

Quod genus hoc hominum, quæ hunc tam barbaram morem

Permittit patria, hospitio prohibemur arena

Bella cient, primaque vetant consistere terra:

Interdum etiam ad maiores; atque ita etiam specie contractius est: huc respexit Ovidius.

Nam genus, & proanos, & quæ non fecimus ipsi

Vix ea nostra voco:

Et Iuuenalis satyra 8.

Quis fructus generis tabula iactare capaci

Fumosos equitum cum dictatore magistros

Si coram Lepidis male vivitur?

Aliquando significat patriam, quod hæc etiam nos genuisse, & aluisse censetur; & sic Alexander v.g. genere Macedo dici consuevit; Aliquando gentem, aut maiorem etiam multitudinem, vt cum Romanorum v.g. genus, aut hominum genus efferimus. Est & Grammaticis suum genus: est etiam & viris peritis, quod cum nostra specie recurrit, sicut, & ipsorum species cum nostra indiuiduo.

2 Diuersum ab his dialecticum, nostrumque genus, vt sponte sua patet, & à Porphyrio in præfenti, & Damasceno in Dialectica cap. 2. & aliis passim est animaduersum. Illud autem ita definiti consuevit, id, quod prædicatur de pluribus differentibus specie in quid: quam definitionem velut quidditativam, & propriam cum Scoto, Sarnano, Mayrone, Antonio Andrea, Tartareto, Anglico, Hurtado, Comptono, & Arriaga defendendam suscipio: quantumvis meram descriptionem eam censeant Ammonius, Soncinas, Toletus, Villalpandus, Tellez, Masius, Albertus Magnus, Niger, Rubius, Sotus, Amicus, & passim alij plures.

3 Contrà eam opponens primo: illa definitio non constat genere, & differentia: ergo propria, & quidditativa non est, antecedens probatur. Tum quia alioqui genus esset species, nimirum quæ ex genere, & differentia coalescit, vt compertum est. Tum, quia alioqui definitum definitionem ingrederetur, vt intuenti constabit. Tum denique, quia prædicabile, quo solo ea definitio constare posset, neutiquam est genus, ad quinque prædicabilia.

4 Oppones secundo, eam definitionem convenire aliis à definitio; videlicet enti in communi, accidenti, ac differentie subalterne v.g. sensibili, quæ certe de pluribus differentibus specie in quid, siue essentialiter prædicari videntur, cum tamen, & iuxta Aristotelem 3. metaph. c. 3. ac Porphyrium in præfenti, alioque passim genera neutiquam esse sustineant. Eas prædicari de pluribus differentibus specie in quid, certo certius apparet. Quid enim omnibus etiam specie diuersis essentialius, quam ens. Equis deinde non videat, accidens de variis accidentis speciebus essentialiter dici, non minus quam animal de cunctis animantibus? Denique, cum differentia subalterna, nimirum sensibile includatur in animali, non minus equidem, quam hoc ea debet esse essentialis, & quidditativa homini, & equo, ac cæteris animalium speciebus.

5 Oppones tertio ex Scoto quest. 15. in ea definitione nugationem committi, propterea quod pluralitas bis in ea ponatur; primo, cum dicitur genus prædicabile de pluribus; secundo, cum de differentibus specie, quæ differentia in conceptu suo pluralitatem inuoluit; quo pacto Aristoteles 1. metaph. text. 4.3. dicit eum nugari, qui bipedem ita definit: est animal habens pedes duos pedes habens, eò nimirum, quod habere pedes, bis dicitur.

6 Oppones quarto: genus est prædicabile distinctum à specie, at per eam definitionem non rectè ab ea distingueretur: ergo, &c. Minor probatur: non magis distat species à solo numero, seu collectione indiuiduorum, quam genus à specie: species enim est tam immediata generi, quam numerus speciei: sed prædicari de pluribus differentibus genere in quid non constituit genus supremum, cuiusmodi est substantia, aut viuens, v.g. diuersum prædicabile, ab infimo, quod tantum de pluribus differentibus specie in quid prædicatur: alioqui prædicabilia non tam quinque, quam sex futura essent, contra quam Porphyrius, & cum eo plerique existimant: ergo nec prædicari de pluribus differentibus specie in quid constituit genus infimum diuersum prædicabile à specie, quæ de pluribus solo numero differentibus in quid prædicatur.

7 Ad primum argumentum dici debet, illam definitionem constare ex genere, & differentia: ad primam probationem contrariam dicendum est, genus esse, non speciem prædicabilem, propterea quod ex genere, & differentia coalescat, sed subiicibilem, subalternamvè, hæc enim idcirco dicitur talis, quod generi subiiciatur, & illud per differentiam contrahat: absurdum autem non esse, si genus vt sic, hac posteriori ratione, sit species, vt potè contra quam non distinguitur, in quintuplici diuisione Porphyriana, sed solum aduersus speciem priori ratione sumptam, id est prædicabilem de pluribus solo numero differentibus in quid, cuius naturam, ac definitionem haud dubie non participat: sic animal v.g. est genus, & tamen species subiicibilis ex æquo comparatione viuents. Ad secundam probationem contrariam, negandum est definitum ingredi definitionem: quia definitum est genus vt sic: quod autem definitionem generis ingreditur, est tale genus, nimirum prædicabile: sicut autem cognitio vt sic per talem cognitionem cognosci potest, non est cur genus vt sic per tale genus definiti nequeat; in quo secundæ intentiones non paruo interstitio à primis differunt: animal enim vt sic per tale animal, hominem, v.g. neutiquam definiti sustinet. Ad tertiam probationem dicendum est, iuxta ea, quæ statuta sunt tractatu præcedenti, prædicabile, seu rem prædicari aptam natam genus esse respectu quinque prædicabilium, atque ad eò contemplatione eius, quod inter cætera primum locum obtinet, & in præfentia definitur.

8 Ad secundum argumentum responderi debet, ens in primis genus forsitan esse, idque à nobis lib. 5. metaph. tract. 2. tanquam probabile defendendum esse, vbi etiam Aristotelem, Porphyrium, alioque pro contraria sententia adduci solitos exponemus. Quoniam tamen oppositum, & communius, & verisimilius est, ex facili dicere possumus, ens, vt genus non est, ita nec prædicari de pluribus differentibus specie in quid: aliud enim est, prædicari de pluribus specie diuersis in quid, aliud de omnibus ita diuersis quidditativè prædicari; & hoc posterius illud prius, & è conuerso tacitè excludit: ineptè namque quis diceret, plures homines, v.g. esse animalia, videlicet, quia omnes sunt animalia, contra verò satis aptè dici solet, plures homines esse albos, scilicet, quia non omnes sunt albi: quod argumento esse potest, pluralitatem, & rationem omnis, quibusdam in circumstantiis aliquatenus opponi. Quocirca, cum ens merito transcendentie, & infinitatis suæ de omnibus specie differentibus in quid prædicetur, sane de pluribus, quæ ita differant in quid prædicari posse neutiquam est censendum.

dum: hic etenim ex circumstantiis, ac tacita intentione philosophorum vocula illa, pluribus, & omnibus, sicubi aliis opponuntur, ac sese inuicem excludunt. Iam quod attinet ad accidens, illud: vel comparatur ad alia accidentia, vt color ad candorem, & nigrorem; & respectu horum non est accidens logicum, quantumve prædicabile, sed genus, vt animal contemplatione hominis, & equi: aut comparatur ad hoc, & illud subiectum, vt album, v.g. ad hominem, & lilium; & horum intuitu genus non est, sed accidens logicum: at de iis, non in quid, sed in quale prædicatur. Tandem differentia subalterna prædicatur quidem de pluribus differentibus specie, non tamen in quid præcisè, sed in quale quid: quamuis namque de suis inferioribus dicatur essentialiter, cæterum non nisi instar accidentis, & per conceptum nomini adiectiuo respondentem, vt suo loco exponetur vberius. Proinde tradita definitio generis nulli, quod non sit genus, conuenit.

9 Ad tertium argumentum respondendum est, nullam in definitione generis negationem committi, nihil in ea geminari: sicut enim, cum definitur substantia, ens per se, eiusmodi finitio neuiquam est nugax, aut superflua, & licet ens in ea bis poni videatur, primò seorsim, & iterum in perfectitate, quæ quidem est formaliter ens; at non nisi semel in ea ponitur, quoniam videlicet perfectitas ob conuersionem entis restringitur ad hoc, vt solum differentiam innominatam enti superadditam significet, non vero ipsum ens, quod tamen aliàs posset significare, vt in metaph. citato lib. 5. tract. 1. latè explicabitur, ita similiter in præsentia, cum dicitur genus prædicabile de pluribus differentibus specie in quid, vocula, differentibus, quæ seorsim sumpta pluralitatem esset significatura, alteri particula, nimirum, pluribus, adiuncta, restringitur, & non pluralitatem, sed solum quod ei differentia, seu dissimilitudo superaddit, significat. Quod si quis opponat, tum contra hanc solutionem, tum etiam contra dicenda l. 5. metaph. eiusque nuper citato loco, eodem modo definiri posse hominem, viuens animal rationale, si nimirum animal restringatur ad significandum, id, quod animal viuenti superaddit, in promptu est responsio; nullatenus esse in vsu, vt vnum genus per aliud, vnumvè substantium per aliud restringatur, solumque genus per differentiam, aut quasi differentiam, & substantium per adiectiuum restringi solere, eaque propter definitionem illam hominis nugacem esse, & in ea viuens necessario repeti: quæ ratio in præsentia non militat.

10 Ad quartum dici debet, cum Fonseca 5. metaph. cap. 28. quæst. 11. sect. 2. & Conimbricensibus hic art. 1. genera omnia in eo conuenire, quod de pluribus in quid incompletè prædicentur: genus etenim nunquam est tota essentia speciei, utpote quæ differentiam vltèrius includit: quare omnia genera suprema, & infima ad idem prædicabile spectare: at species omnes in quid completè prædicari, eo, quod species sit tota essentia indiuidui, qua ratione Petrus, Paulus eiusdem omnino essentia, seu substantia censentur, quo spectat illud Basilij lib. 2. contra Eunomiū; Petri, & Pauli & omnium hominum, & si diuersæ sint appellationes, tamen vna est substantia omnium: quapropter, & in plurimis inter nos conuenimus, in proprietatibus solum, quæ circa singula inspicuntur, alio ab alio differente: Et paulo infra, nemo ita ignorans est, & ita communis natura imperitus, vt dicere in animum inducat, Paulum, & Petrum & omnino cunctos homines alterum ab altero alterius esse substantia,

è luro enim vt ego, etiam tu formatus es. Nec non eodem spectat illud Augustini tom. 1. lib. 8. de Trinit. cap. 6. Cum dicuntur tres homines vna natura, vel tres homines eiusdem nature, possunt etiam dici tres homines ex eadem natura: quia ex eadem natura, & alij tres homines possunt existere. Quod si species non esset tota essentia indiuiduorum, sed cuius eorum sua esset essentialis indiuiduatio, sane vt non sunt eiusdem indiuiduationis, ita nec essent eiusdem nature, & essentia; contra quam Basilij, Augustinus, & alij Patres passim censent. Quæ cum ita sint mirum non est, si species à genere diuersum prædicabile constituat. Ea autè particula, incompletè, in definitione generis necessario subauditur, & ex ea elicitur, quandoquidem repugnat, vnum aliquod de pluribus speciebus in quid prædicari, & esse completam essentiam, siue substantiam earum: eo enim ipso, neuiquam plures species forent. Quorum enim essentia completa, & adæquata est eadem, ea sunt eiusdem speciei, vt claret in Petro, & Paulo; ac proinde non poterunt ad diuersas species attinere. Quæ contra hanc solutionem poni solet obiectio, nec leuis illa quidem, tractatu sequenti commodius repellatur.

CAPVT II.

Aliud argumentum difficile aduersus definitionem generis.

11 Quid ita solet obiici: si per impossibile, vt aiunt, nullum esset animal, excepto homine, nullum, nisi rationale, profectò animal tunc esset genus: nihilominus in eo euentu neuiquam posset prædicari de pluribus differentibus specie in quid: non enim esset prædicabile nisi de solis hominibus, quos certum est specie non differre, ac solo numero diuersos esse: reiicienda igitur est ea generis definitio, quippe quæ non conuenit aliis à definito, animali scilicet. Quod tum futurum genus, quæ est prior antecedentis pars, eaque dumtaxat probationis indiga, hunc in modum suaderetur: homo in eo euentu maneret, eiusque essentia eadem esset, quæ modo: cur enim ea mutetur, per hoc, quod alia species intereant, atque in chimaras, & rationis entia euanescent? sed homo constat nunc essentialiter ex genere, quod est animal, & ex differentia, quæ est rationale: ergo & tunc perinde se res haberet. Confirmatur argumentum: quoniam in ea hypothesi animal foret genus: at in ea non prædicaretur de pluribus differentibus specie in quid: haud igitur est idem, tam re, quam ratione nostra, esse genus, & ita prædicari; aliàs in nullo euentu, etiam conditionato, & impossibili possent separari: quo pacto, si repugnaret homo, eandem repugnantiam animal rationale subiret.

12 Respondent aliqui primò, animal tunc non futurum genus, sed potius differentiam, & à rationali ratione nostra minime distinctum iri, videlicet, quia cū eo conuerteretur, atque recurreret, & nihil esset rationale, quod non animal, aut animal, quod non rationale: Sed non satisfaciunt: quoniam risibiles, & rationalitas modo sunt in homine ratione nostra distinctæ, & tamen conuertuntur inuicem: item in Deo iustitia, & misericordia, intellectus, & voluntas, omnipotentia, & sapientia recurrunt, ac reciprocantur: quidquid enim in Deo est iustitia, id ipsum rei ipsa est misericordia, & è conuerso, nec fieri potest, vt sit